

DI DALAM MAHKAMAH PERSEKUTUAN, MALAYSIA
PERMOHONAN JENAYAH NO. 05(L)-289 & 290 & 291-12/2021

1

Dalam Perkara Mahkamah Persekutuan, Rayuan Jenayah No. 05(L)-289-12/2021(W), 05(L)-290-12/2021(W) dan 05(L)-291-12/2021(W); Dato Sri Mohd Najib bin Hj Abdul Razak v Pendakwa Raya;

Dan

Dalam Perkara Mahkamah Rayuan, Rayuan Jenayah No. W-05(SH)-231-07/2020, W-05(SH)-232-07/2020 dan W-05(SH)-233-07/2020; Dato Sri Mohd Najib bin Hj Abdul Razak v Pendakwa Raya;

Dan

Dalam Perkara Mahkamah Tinggi Kuala Lumpur, Perbicaraan Jenayah No. WA-45-(2 & 3)-07/2018, WA-45-5-08/2018; Pendakwa Raya v Dato Sri Mohd Najib bin Hj Abdul Razak;

Dan

Dalam Perkara Seksyen 86, 87, 92 dan 93 Akta Mahkamah Kehakiman 1964;

Dan

Dalam Perkara Seksyen 317 Kanun Prosedur Jenayah;

Dan

Dalam Perkara Kaedah 98, Kaedah 106 dan Kaedah 137 Kaedah-Kaedah Mahkamah Persekutuan 1995;

Dan

Dalam Perkara Bidang Kuasa Sedia Ada Mahkamah Yang Mulia ini.

ANTARA

**DATO' SRI MOHD NAJIB BIN HJ ABDUL RAZAK
(NO. K/P: 530723-06-5165)**

... PEMOHON

DAN

PENDAKWA RAYA

... RESPONDEN

AFIDAVIT

Saya, **DATO' SRI MOHD NAJIB BIN HJ ABD RAZAK (NO. K/P: 530723-06-5165)**, seorang warganegara Malaysia yang cukup umur yang beralamat di No. 11, Jalan Langgak Duta, Taman Duta, 50480 Kuala Lumpur dengan sesungguhnya dan ikhlasnya mengikrarkan dan menyatakan seperti berikut: -

1. Saya merupakan Pemohon yang dinamakan dalam Usul ini dan Perayu dalam Mahkamah Persekutuan Rayuan Jenayah No. 05(L)-289-12/2021(W), 05(L)-290-12/2021(W) dan 05(L)-291-12/2021(W) ("**Rayuan-rayuan tersebut**") yang mana adalah kini didengar di hadapan Mahkamah Yang Mulia ini.
2. Kecuali dinyatakan sebaliknya, fakta-fakta dan perkara-perkara yang dideposkan di sini adalah benar sepanjang pengetahuan peribadi saya dan/atau daripada rekod, dokumen dan maklumat yang saya mempunyai akses yang penuh dan tidak terhad dan/atau maklumat dalam simpanan saya dan/atau berdasarkan nasihat peguamcara saya yang saya percaya adalah benar.
3. Saya merujuk kepada kertas-kertas kausa yang telah difailkan di sini:
 - a. Notis Usul bertarikh 7 Jun 2022 ("**Usul**");
 - b. Afidavit Sokongan saya yang diikrarkan pada 7 Jun 2022 ("**AS Saya**");

- c. Afidavit Jawapan Responden yang diikrarkan oleh Mohd Ashrof Adrin bin Kamarul pada 29 Jun 2022 ("**AJ Responden**");
 - d. Afidavit Sokongan Lanjutan dan Afidavit Jawapan saya yang diikrarkan pada 14 Julai 2022 ("**ASL/AJ Saya**");
 - e. Notis Usul saya bertarikh 15 Julai 2022 untuk meminda Notis Usul bertarikh 7 Jun 2022 tersebut ("**Usul Pindaan**");
 - f. Afidavit Sokongan saya untuk meminda Notis Usul tersebut yang diikrarkan pada 15 Julai 2022 ("**AS Saya bagi Usul Pindaan**");
 - g. Afidavit yang diikrarkan oleh Premkumar a/l Rama Ramo pada 18 Julai 2022 ("**Afidavit Maybank**");
 - h. Afidavit Jawapan yang diikrarkan oleh Abdul Hafiz bin Mohammad Yatim pada 19 Julai 2022 ("**AJ Edge**");
 - i. Afidavit Jawapan yang diikrarkan oleh Nurbaiti Hanim binti Hamdan pada 19 Julai 2022 ("**AJ Star**");
 - j. Afidavit Jawapan yang diikrarkan oleh Sharanjit Singh S Tara Singh pada 19 Julai 2022 ("**AJ NST**");
 - k. Afidavit Jawapan Lanjutan yang diikrarkan oleh Mohd Ashrof Adrin bin Kamarul pada 21 Julai 2022 ("**AJL Responden**");
 - l. Afidavit Jawapan Lanjutan yang diikrarkan oleh Mohd Ashrof Adrin bin Kamarul pada 29 Julai 2022 untuk membantah Usul Pindaan tersebut ("**AJL Responden bagi Usul Pindaan**").
4. Saya juga akan merujuk kepada dokumen-dokumen dalam Rekod-rekod Rayuan apabila ianya relevan dan diperlukan.

5. Saya mengikrarkan Afidavit ini untuk memberikan balasan saya kepada AJL Responden dan kepada AJL Responden bagi Usul Pindaan.

Dalam hal ini, dan kecuali bahawa saya menyatakan sebaliknya, saya menegaskan semula apa yang telah saya nyatakan dalam affidavit-afidavit saya sebelum ini tanpa menyatakan kenyataan-kenyataan tersebut semula.

6. Dalam Afidavit ini, apabila saya menyatakan satu pandangan atau kesimpulan dari segi undang-undang, saya berbuat demikian setelah mendapatkan nasihat undang-undang yang mana saya sesungguhnya mempercayainya. Saya tidak mengemukakan kenyataan yang membawa kesan sedemikian pada setiap kenyataan berkenaan dengan satu pandangan atau kesimpulan dari segi undang-undang tersebut dalam Afidavit ini untuk meringkaskan kandungan Afidavit ini.
7. Saya membuat permohonan ini untuk mendapatkan kebenaran daripada Mahkamah Yang Mulia ini untuk mengemukakan sesetengah keterangan bersifat dokumentari dan keterangan bersifat *viva voce* yang tidak menjadi sebahagian daripada rekod-rekod perbicaraan bagi kes-kes ini, dan yang hanya saya temui baru-baru ini, dan untuk mendapatkan keterangan-keterangan ini diterima sebagai keterangan tambahan dan/atau lanjutan dalam Rayuan-rayuan tersebut.
8. Saya dinasihati dan percaya bahawa keterangan-keterangan tambahan ini akan menunjukkan bahawa Yang Arif Hakim Mohd Nazlan ("**Yang Arif Nazlan**") yang telah mendengar perbicaraan tersebut yang mana saya disabitkan kesalahan dengan tujuh pertuduhan, iaitu 3 pertuduhan di bawah Kanun Keseksaan, 1 pertuduhan di bawah Akta Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia dan 3 pertuduhan di bawah Akta Pencegahan Pengubahan Wang Haram Dan Pencegahan Pembiayaan Keganasan, mempunyai **konflik kepentingan yang serius** berkenaan dengan perkara subjek bagi perbicaraan ini.

9. Hal ini merupakan sebab mengapa Usul Saya (dibaca Bersama dengan Usul Pindaan tersebut) memohon satu **perbicaraan semula** bagi kes saya.
10. Saya kini menjawab **AJL Responden** dengan membuat rujukan kepada nombor-nombor perenggan bagi kandungan yang selebihnya dalam Afidavit ini.

Perenggan-perenggan 1 sehingga 4

11. Saya tidak mempertikaikan kandungan perenggan-perenggan ini.

Perenggan 5

12. Saya **menafikan** perenggan ini.
13. Responden **secara salahnya mendakwa** bahawa keterangan tambahan daripada Datuk Sharhol Azral ("**Datuk Shahrol**") dan Rosli bin Husain ("**Rosli**"), dan keterangan tambahan daripada ketiga-tiga penyiasat daripada Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia ("**SPRM**"), iaitu, Mohammad Zamri bin Zainul Abidin ("**Mohammad Zamri**"), Asrul Ridzuan bin Ahmad Rustami ("**Asrul Ridzuan**") dan Noor Syazana binti Kamin ("**Noor Syazana**") adalah **tidak relevan**.
14. Responden juga telah **secara salahnya mendakwa** bahawa keperluan nilai ambang untuk penerimaan masuk keterangan-keterangan tambahan/baru daripada saksi-saksi ini **tidak dipenuhi**.
15. Saya **menegaskan semula** kandungan dalam Perenggan-perenggan 6.1, 21.2, 32 sehingga 35 dan 49 ASL/AJ Saya berkenaan dengan perkaitan ("**relevance**") keterangan-keterangan tambahan yang bersifat *viva voce* daripada saksi-saksi tersebut.

Dalam hal ini, saya juga mengulangi kandungan Perenggan 52 ASL/AJ Saya dan Perenggan-perenggan 9 sehingga 11 AS Saya bagi Usul Pindaan, mengenai **keperluan nilai ambang** untuk penerimaan masuk keterangan-keterangan ini.

16. **Rosli** merupakan pegawai penyiasat dalam kes SRC tersebut, dan keterangan lanjutan beliau adalah diperlukan bagi isu sama ada beliau telah menjalankan apa-apa siasatan mengenai penglibatan Yang Arif Nazlan sebagai Penasihat Undang-undang Umum Maybank dan Setiausaha Syarikat dalam penubuhan dan perbadanan SRC, dan juga dalam pinjaman Maybank yang berjumlah sebanyak RM4.17 bilion kepada 1MDB dan juga pinjaman Maybank yang berjumlah sebanyak RM140 juta kepada PPD.
17. Keterangan-keterangan bersifat *viva voce* daripada pegawai-pegawai SPRM iaitu **Mohammad Zamri, Asrul Ridzuan dan Noor Syazana** adalah diperlukan untuk menerangkan konflik kepentingan pada pihak Yang Arif Nazlan semasa Yang Arif mendengar perbicaraan SRC tersebut.
18. Saya dinasihati dan percaya bahawa keterangan-keterangan tambahan daripada **saksi-saksi tersebut** adalah memenuhi nilai ambang bagi penerimaan masuk kerana keterangan-keterangan mereka adalah ***secara langsung berkaitan ("relevant") dengan isu konflik kepentingan pada pihak Yang Arif Nazlan.***

Keterangan-keterangan ini adalah tidak boleh didapati pada masa perbicaraan SRC tersebut kerana fakta-fakta khusus mengenai penglibatan Maybank dan Yang Arif Nazlan dalam transaksi-transaksi tersebut dengan SRC dan 1MDB adalah tidak diketahui oleh saya pada masa itu.

19. Selain daripada kenyataan yang kabur dan am ("*vague and general statement*") berkenaan dengan perkaitan ("*relevance*") dan penerimaan masuk ("*admissibility*") dalam AJL Responden, Responden telah gagal membuktikan mengapa keterangan-keterangan tambahan ini adalah tidak relevan atau

bagaimana ianya tidak memenuhi nilai ambang bagi penerimaan masuk (“*admissibility*”) tersebut.

Perenggan 6

20. Saya secara tegasnya **menafikan** bahawa nilai ambang bagi penerimaan masuk ASL/AJ Saya sebagai keterangan tambahan telah gagal dipenuhi.
21. ASL/AJ Saya menerangkan, antara lain, kepentingan keterangan-keterangan berkenaan dengan penyiasatan SRPM ke atas individu-individu termasuk Yang Arif Nazlan dan ke atas kandungan dokumen-dokumen yang dimasukkan ke dalam satu sampul surat tanpa nama yang dihantar ke rumah saya pada atau sekitar 7 Julai 2022.
22. Saya dinasihati dan percaya bahawa ini adalah **keterangan-keterangan yang boleh dipercayai dan relevan**, yang mana ianya tidak terdedah kepada saya sebelum ini.

Saya hanya mendapati keterangan-keterangan ini pada peringkat lewat dan hanya selepas Rayuan-rayuan tersebut difailkan di hadapan Mahkamah Yang Mulia ini. Oleh itu, saya dinasihati dan percaya bahawa keterangan-keterangan tambahan ini jelasnya memenuhi nilai ambang bagi penerimaan masuk (“*admissibility*”) dalam Rayuan-rayuan tersebut.

Perenggan 7

23. Saya **menafikan** perenggan ini dan perenggan-perenggan kecilnya secara keseluruhan dan mengulangi kandungan Perenggan-perenggan 6, 6.1 dan 6.2 ASL/AJ Saya.
24. Dakwaan Responden bahawa permohonan ini adalah satu permohonan untuk menjalankan siasatan bagi perkara-perkara yang dipohon, adalah tidak berasas dan bersifat mengelirukan (“*baseless and misleading*”). Saya sesungguhnya menafikannya.

25. Saya telah mengenal pasti dengan jelas dan menerangkan sifat keterangan-keterangan tambahan tersebut secara terperinci dalam AS Saya, ASL/AJ Saya dan AS Saya bagi Usul Pindaan tersebut.

Penerimaan masuk keterangan-keterangan ini untuk membantu Mahkamah Yang Mulia ini tidak boleh disifatkan sebagai satu "siasatan" dalam apa jua cara pun.

Saya dinasihati dan percaya bahawa kenyataan Responden sebaliknya telah menyalahi makna dan tujuan (*"letter and spirit"*) **Seksyen 93 Akta Mahkamah Kehakiman**.

26. Ianya tiada asas dari segi fakta kepada dakwaan Responden bahawa keterangan-keterangan tambahan daripada ketiga-tiga pegawai SPRM tersebut adalah **dalam milikan saya**. Dakwaan tersebut adalah **tidak benar**.
27. Bagi mengemukakan dakwaan yang tidak boleh dipertahankan bahawa keterangan-keterangan tersebut tidak boleh digolongkan sebagai keterangan-keterangan tambahan/baru, Responden telah **bertentangan dengan dirinya sendiri**:
- a. Dari satu sudut, Responden telah mencadangkan dalam **Perenggan 33 AJL Respondent** bahawa SPRM tidak akan mendedahkan maklumat sulit mengenai satu siasatan yang masih sedang berterusan.
 - b. Dari sudut yang lain pula, Responden mendakwa dalam **Perenggan 7.3** bahawa maklumat ini adalah dalam milikan saya.

Sudah pasti ia adalah satu daripada kedua-duanya. **Ia tidak boleh merupakan kedua-dua sekali**.

28. Hakikatnya adalah bahawa saya **hanya** mengetahui nama-nama penyiasat-penyiasat tersebut dan individu-individu yang telah ditemu duga oleh mereka (termasuk Yang Arif Nazlan) **pada 13 Julai 2022**, dan keterangan ini bolehlah dikelaskan sebagai keterangan tambahan/baru.
29. Manakala bagi perkaitan ("*relevance*") keterangan-keterangan tambahan tiga pegawai-pegawai SPRM tersebut kepada pertuduhan terhadap saya pula, Responden ternyata telah salah membaca ("*misread*") skop permohonan ini.

Saya ingin bergantung kepada keterangan-keterangan tambahan tersebut untuk menunjukkan bahawa Yang Arif Nazlan **mempunyai konflik kepentingan dengan individu-individu, peristiwa-peristiwa dan isu-isu** yang dipertimbangkan olehnya dalam perbicaraan SRC tersebut.

Sejauh mana perbicaraan tersebut telah dihina ("*vitiated*") oleh konflik ini, saya dinasihati dan percaya bahawa ianya adalah tidak material sama ada keterangan-keterangan ini adalah relevan kepada pertuduhan-pertuduhan terhadap saya.

30. Responden kemudiannya mendakwa bahawa dakwaan penglibatan Yang Arif Nazlan dalam transaksi-transaksi pinjaman Maybank dengan PPD dan 1MDB masih belum dibuktikan dan hanya merupakan sangkaan sahaja ("*mere conjecture*").

Ini adalah tidak benar.

31. Fakta mengenai peranan Yang Arif Nazlan sebagai pegawai undang-undang yang paling kanan dalam Maybank pada masa transaksi-transaksi ini berlaku adalah ***tidak boleh dipertikaikan***.

Saya telah mengemukakan dokumen-dokumen yang diekshibitkan dalam ASL/AJ Saya sebagai Ekshibit DSN-19, Ekshibit DSN-20, Ekshibit DSN-21 dan Ekshibit DSN-22, yang kesemuanya menunjukkan ***pengetahuan langsung***

(“direct knowledge”) dan penglibatan Yang Arif Nazlan dalam perkara-perkara yang berkenaan dengan transaksi pinjaman Maybank dengan 1MDB.

10

32. Dalam hal ini, saya ambil perhatian bahawa ianya **bukan kes Responden** bahawa dokumen-dokumen ini **bukanlah keterangan-keterangan yang boleh dipercayai** berkenaan dengan penglibatan langsung Yang Arif Nazlan dalam transaksi pinjaman tersebut. Sebaliknya ianya dinyatakan dalam Perenggan 30.1 AJ Responden bahawa mereka adalah tidak relevan kepada pertuduhan-pertuduhan yang saya hadapi.

Saya menganggap ini sebagai satu tipu daya yang penting (“significant sleight of hand”).

Perenggan 8

33. Saya tidak mempertikaikan kandungan dalam perenggan ini setakat mana mereka berkenaan dengan perkara-perkara atas rekod.
34. Peguamcara dan kaunsel baru saya tidak akan membuat apa-apa hujahan ke atas sebab mengapa Yang Arif Sofian telah ditukar dengan Yang Arif Nazlan sebagai hakim perbicaraan. Ini bukan satu alasan yang akan dikekalkan.

Perenggan 9

35. Saya **menafikan** perenggan ini dan merujuk kepada kandungan dalam Perenggan 8 ASL/AJ Saya untuk menegaskan bahawa pihak Pendakwaan telah gagal mengemukakan keterangan-keterangan material tersebut yang kini telah didapati dan diekshibitkan dalam AS Saya dan ASL/AJ Saya.

Perenggan 10

36. Saya tidak mempertikaikan perenggan ini setakat mana kandungannya adalah konsisten dengan rekod-rekod prosiding Mahkamah Tinggi.

37. Saya juga mengesahkan bahawa peguamcara dan kaunsel baru saya *tidak* akan mengemukakan apa-apa hujahan mengenai apa-apa perbezaan antara terma-terma Perintah Lisan, Perintah Bertulis dan Alasan Penghakiman tersebut.

Alasan tersebut adalah ditinggalkan dalam Usul ini.

Perenggan 11

38. Saya tidak mempertikaikan perenggan ini sejauh mana ianya adalah konsisten dengan rekod-rekod prosiding Mahkamah Rayuan tersebut.

Perenggan 12

39. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan-perenggan 11 dan 12 ASL/AJ Saya.

Responden telah gagal menunjukkan bahawa keterangan-keterangan yang diekshibitkan dalam Afidavit-afidavit saya telah diserahkan kepada saya sebelum perbicaraan SRC in Mahkamah Tinggi bermula.

Malahan, dokumen-dokumen ini langsung tidak diserahkan oleh pihak pendakwaan dalam perbicaraan SRC ini, mereka hanya berbuat demikian dalam kes yang berlainan yang juga melibatkan saya.

Saya telah dinasihati dan percaya bahawa Kanun Prosedur Jenayah mewajibkan pihak pendakwaan untuk menyerahkan dokumen-dokumen tersebut kepada orang kena tuduh ("*accused*") **sebelum** perbicaraan bermula. Ini tidak dilakukan.

Berikutan itu, Responden telah gagal mendedahkan keterangan-keterangan dokumentari tersebut yang mengaitkan Yang Arif Nazlan dengan individu-individu dan transaksi-transaksi yang terlibat dalam perbicaraan SRC tersebut.

Perenggan 13

12

40. Saya **menafikan** perenggan ini. Saya merujuk kepada kandungan Perenggan 13 ASL/AJ Saya untuk menegaskan bahawa pengetahuan dan penglibatan Yang Arif Nazlan melalui Maybank mengenai penubuhan SRC seharusnya didedahkan pada permulaan perbicaraan tersebut.

Dengan hormatnya, ianya merupakan pendirian saya bahawa kegagalan mendedahkan fakta ini telah **menghina (“vitiated”) perbicaraan tersebut dan penghakiman yang diberikan oleh Yang Arif Nazlan**, dan dengan ini **satu perbicaraan semula perlulah dijalankan**.

41. Dokumen yang diekshibitkan sebagai **Ekshibit DSN-14** yang mengandungi terma-terma perlantikan Maybank oleh 1MDB untuk memberikan khidmat nasihat strategik berkenaan dengan penubuhan SRC tersebut tidak pernah diberikan oleh Responden kepada saya. Saya hanya menemui dokumen tersebut baru-baru ini.
42. Saya dinasihati dan percaya bahawa tanpa Ekshibit DSN-14, dokumen yang diekshibitkan sebagai Ekshibit DSN-16 sahaja **tidak boleh dijadikan penentuan (“cannot be determinative”)** kepada sejauh mana penglibatan Maybank dalam penubuhan SRC.

Responden mengakui bahawa dokumen yang diekshibitkan sebagai Ekshibit DSN-16 dalam AS Saya telah diserahkan kepada saya dalam **perbicaraan 1MDB** tetapi **tidak dalam perbicaraan SRC**, dan walau bagaimanapun, penyerahan tersebut hanya dilakukan **selepas kes pendakwaan dalam perbicaraan SRC telah ditamatkan**.

43. Pengetahuan dan penglibatan Yang Arif Nazlan dalam penubuhan SRC boleh diandaikan dengan munasabah berdasarkan peranan dan kedudukannya di Maybank pada masa yang relevan tersebut.

Penemuan khusus yang telah direkodkan dalam penghakiman Yang Arif Nazlan mengenai isu penubuhan SRC telah menekankan lagi kepentingan tanggungjawabnya untuk mendedahkan kepentingannya ("*interest*") dan penglibatannya dalam kes ini.

Perenggan 14

44. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 14 dan perenggan-perenggan kecilnya dalam ASL/AJ Saya.

Responden **mengakui** bahawa sumber dana yang berjumlah sebanyak RM140 juta tersebut berasal daripada Maybank.

Pengakuan ini bersama dengan fakta berkenaan dengan pekerjaan Yang Arif Nazlan sebelum ini dengan Maybank selanjutnya membuktikan bahawa Responden telah gagal mendedahkan kesedarannya ("*awareness*") mengenai **konflik kepentingan Yang Arif Nazlan dalam kes ini**.

Keterangan baru yang saya ingin mengemukakan dalam konteks ini adalah keterangan bersifat *viva voce* daripada pegawai-pegawai SPRM yang terlibat dalam siasatan tersebut.

Mereka berupaya untuk mengesahkan pengetahuan langsung dan penglibatan Yang Arif Nazlan dalam transaksi-transaksi tersebut.

Perenggan 15

45. Saya **menafikan** perenggan ini. Responden telah bergantung kepada penemuan Yang Arif Nazlan dalam penghakimannya bahawa ianya tiada keperluan untuk pihak pendakwaan membuktikan bahawa jumlah sebanyak RM42 juta yang dijumpai dalam akaun-akaun saya merupakan sebahagian daripada pinjaman yang berjumlah sebanyak RM4 bilion daripada Kumpulan Wang Persaraan (Diperbadankan) ("**KWAP**").

46. Penemuan ini, walau bagaimanapun, telah didahului oleh **penemuan yang bercanggahan** dalam penghakiman yang sama bahawa pembiayaan besar-besaran daripada KWAP yang dicagarkan oleh SRC benar-benar memenuhi kepentingan saya.

Saya dinasihati dan percaya bahawa ianya adalah relevan untuk mengambil perhatian bahawa saya telah dituduh menyalahgunakan kuasa saya di bawah Seksyen 23 Akta SPRM untuk mendapatkan suapan ("*gratification*") apabila saya melibatkan diri dalam keputusan kerajaan untuk memberikan jaminan bagi pinjaman-pinjaman yang diberikan oleh KWAP kepada SRC.

47. Sekiranya suapan yang didakwa tersebut tidak berasal daripada KWAP sama sekali dan **adalah diakui diperoleh daripada Maybank semasa Yang Arif Nazlan bekerja di sana**, Yang Arif sepatutnya mengenal pasti konflik kepentingan ini dengan segera dan menarik diri daripada mendengar perkara tersebut.

Perenggan-perenggan 16 sehingga 18

48. Saya **menafikan** perenggan-perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 16 ASL/AJ Saya.
49. Ini merupakan sebabnya mengapa saya berhak untuk mengemukakan keterangan bersifat *viva voce* daripada pegawai-pegawai SPRM iaitu Mohammad Zamri, Asrul Ridzuan dan Noor Syazana dalam permohonan ini.
50. Berkenaan dengan perbezaan yang dibuat oleh Responden antara "pembalikan" ("*reversal*") dan "pembayaran balik" ("*repayment*") pinjaman Maybank untuk menekankan bahawa Yang Arif Nazlan tidak mungkin telah dipengaruhi, pendirian saya ialah pengetahuan dan penglibatannya dalam transaksi pinjaman asal tersebut telah **melucutkan kelayakannya untuk menghakimi isu tersebut**.

51. Transaksi pinjaman untuk satu jumlah besar sebanyak RM140 juta boleh dijangka secara munasabah akan melibatkan kawalan kewangan yang ketat, pendedahan, penetapan cagaran dan pelaksanaan usaha wajar (*“strict financial controls, disclosures, stipulation of collaterals and due diligence exercises”*), yang kesemuanya akan berada dalam bidang kuasa pegawai undang-undang sesebuah institusi kewangan.
52. Dengan hormatnya, ianya merupakan pendirian saya bahawa penglibatan Yang Arif Nazlan dalam transaksi ini boleh ditakrifkan sama ada melalui **pengetahuan sebenar atau pengetahuan konstruktif** (*“actual or constructive knowledge”*) Yang Arif mengenai transaksi tersebut, atau melalui kesilapan (*“lapses”*) yang terlibat.

Dalam mana-mana kes pun, ianya merupakan tanggungjawab Yang Arif untuk mendedahkan hubungan dekatnya (*“proximity”*) dengan dana-dana tersebut, yang mana sebahagian daripadanya telah akhirnya diterima dalam akaun bank saya.

Perenggan 19

53. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 17 ASL/AJ Saya.
54. Dengan hormatnya, pendirian saya adalah bahawa ianya tidak penting sama ada fakta bahawa Maybank adalah jurubank kepada 1MDB dan fakta bahawa Yang Arif Nazlan adalah Penasihat Undang-undang Umum dan Setiausaha Syarikat adalah berada dalam domain awam atau tidak.

Hakikatnya ialah hanya apabila saya menemui dokumen yang membuktikan peranan Maybank dalam menyusun strategi untuk penubuhan SRC bagi pihak 1MDB dan rekod penglibatan langsung Yang Arif Nazlan dalam pinjaman-pinjaman yang diberikan kepada 1MDB, barulah **saya boleh membangkitkan bantahan**.

55. Ianya merupakan satu perkara atas rekod bahawa saya ***tidak diberikan*** salinan IDD965, IDD966, IDD967 dan Exhibit DSN-16 oleh Responden sebelum bermulanya, atau dalam prosiding berkenaan dengan, perbicaraan SRC.

Dalam apa jua kes pun, saya hanya menemui dokumen-dokumen yang diekshibitkan sebagai Ekshibit-ekshibit DSN-14, DSN-19, DSN-20, DSN-21 dan DSN-22 sebagai sebahagian daripada satu bungkusan yang dihantar tanpa nama ke kediaman saya.

56. Responden cuba mengaburi sifat dokumen-dokumen yang saya bergantung kepada dan yang diekshibitkan dalam Afidavit-afidavit saya dengan menyatakan bahawa semua ini adalah tidak relevan dengan pertuduhan-pertuduhan terhadap saya. **Saya langsung tidak bersetuju terhadapnya.**

Saya menekankan bahawa dokumen-dokumen yang baru ditemui ini membuktikan bahawa Yang Arif Nazlan mempunyai ***konflik kepentingan yang serius*** berkenaan dengan isu-isu dan transaksi-transaksi yang terlibat dalam kes saya.

Perenggan 20

57. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan-perenggan 18 dan 19 ASL/AJ Saya untuk menyatakan bahawa dokumen-dokumen tersebut adalah diekshibitkan sebagai Ekshibit-ekshibit DSN-11, DSN-12, DSN-13 dan DSN-14 hanya ditemui baru-baru ini melalui satu bungkusan tanpa nama yang dihantar kepada saya pada atau sekitar 9 Mei 2022.
58. Dokumen-dokumen yang dikemukakan dalam perbicaraan 1MDB pada 14 Mac 2022 adalah serupa tetapi tidak lengkap jika dibandingkan dengan apa yang telah ditemui kemudiannya.

Dakwa Responden bahawa saya boleh mendapatkan versi lengkap dokumen-dokumen tersebut daripada pihak pendakwa adalah **meleset** kerana

perbicaraan yang didengar oleh Yang Arif Nazlan dan prosiding-prosiding rayuan di hadapan Mahkamah Rayuan **telah pun selesai** apabila **versi yang tidak lengkap** itu dikemukakan. 17

59. Saya juga telah meminta **versi lengkap** dokumen-dokumen tersebut untuk mengenal pasti sejauh mana konflik kepentingan Yang Arif Nazlan dalam kes ini.

Saya telah dinafikan peluang ini.

Perenggan-perenggan 21 sehingga 22

60. Saya **menafikan** perenggan-perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 20 ASL/AJ Saya. Saya dengan tegas menafikan bahawa ianya tiada bukti mengenai penyertaan atau pengetahuan Yang Arif Nazlan dalam kemudahan pinjaman yang berjumlah sebanyak RM4.17 bilion yang diberikan oleh Maybank kepada 1MDB.

Saya secara tegasnya menyatakan sebaliknya.

61. Saya telah mengemukakan Ekshibit-ekshibit DSN-19, DSN-20, DSN-21 dan DSN-22 dalam ASL/AJ Saya untuk menunjukkan bahawa Yang Arif Nazlan adalah **jelas menyedari (“intimately aware”)** pengeluaran kemudahan pinjaman tersebut dan peristiwa-peristiwa yang menyusuli selepas itu.

Ini akan menjadikan Yang Arif Nazlan sebagai **bakal saksi (“potential witness”)** dalam **perbicaraan 1MDB** tersebut yang mana adalah melibatkan **saya sebagai pihak tertuduh.**

62. Saya dinasihati dan percaya bahawa sama ada 1MDB dan SRC adalah dua entiti undang-undang yang berasingan adalah tidak relevan. Kedua-dua syarikat tersebut adalah syarikat milik MOF Inc. Tuduhan sama terhadap saya dalam kedua-dua perbicaraan jenayah tersebut adalah bahawa saya telah mengenakan kawalan langsung ke atas pihak pengurusan 1MDB dan SRC

masing-masing. Ekshibit MAA-10 hanya mengesahkan status berasingan dan bebas SRC, yang mana adalah tidak mempunyai kaitan dengan pengetahuan dan penglibatan Yang Arif Nazlan dalam transaksi-transaksi berkenaan dengan 1MDB.

Perenggan-perenggan 23 sehingga 27

63. Saya **menafikan** perenggan-perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 21 dan perenggan-perenggan kecilnya dalam ASL/AJ Saya dalam konteks penglibatan Maybank dan Yang Arif Nazlan dalam penubuhan SRC.
64. Ianya sememangnya penting bahawa **Responden tidak menafikan** fakta yang dinyatakan dalam ASL/AJ Saya bahawa ***idea untuk menubuhkan SRC berasal daripada 1MDB*** dan bukannya daripada saya.

Malahan, Responden ***juga tidak menafikan*** bahawa minit mesyuarat Lembaga Pengarah 1MDB yang diekshibitkan sebagai **Ekshibit DSN-16** mendedahkan bahawa idea ini sebenarnya telah dicadangkan oleh Maybank apabila Yang Arif Nazlan menjadi Penasihat Undang-undang Umum dan Setiausaha Syarikat Maybank.

Selanjutnya, **Ekshibit DSN-14** menunjukkan bahawa ***Maybank telah secara rasminya dilantik oleh 1MDB***, untuk menyediakan khidmat nasihat strategik ***berkenaan dengan penubuhan SRC***.

65. **Datuk Shahrol** menandatangani dan menyempurnakan perjanjian pelantikan dengan Maybank. Oleh itu, keterangannya adalah penting untuk mengenal pasti pengetahuan dan penglibatan Yang Arif Nazlan dalam kerja yang dijalankan oleh Maybank.

Ianya tiada asas untuk Responden menafikan peranan Maybank dan Yang Arif Nazlan dalam penubuhan SRC.

66. Perlu diperhatikan bahawa Responden telah mengulangi kenyataan dalam AJ Responden bahawa Ekshibit DSN-14 adalah **surat sekali sahaja** tanpa tindakan susulan oleh Maybank, tetapi telah **gagal untuk menyokong** kenyataan ini dengan sebarang **bukti material**.
67. Walau apa pun, saya dinasihati dan percaya bahawa sama ada 1MDB berhasrat untuk menubuhkan SRC lebih awal daripada tarikh mesyuarat lembaga pengarahnya atau surat yang diekshibitkan sebagai Ekshibit MAA-6 adalah **tidak relevan sepenuhnya** dalam konteks permohonan ini setakat mana bahawa ini adalah fakta yang tidak dapat dipertikaikan yang telah dibuktikan melalui minit mesyuarat lembaga pengarah 1MDB dalam Ekshibit DSN-16 bahawa Maybank telah mencadangkan penubuhan SRC kepada 1MDB.

Perenggan 28

68. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 22 ASL/AJ Saya. Ini akan menunjukkan bahawa masa artikel berita bertarikh 14 Mac 2022 yang diekshibitkan sebagai **Ekshibit DSN-15** adalah bertepatan dengan masa saya menyedari konflik kepentingan Yang Arif Nazlan tersebut.
69. Walaupun sebutan artikel tersebut adalah tidak boleh diterima, ianya adalah relevan bahawa **Responden tidak menyatakan** bahagian mana artikel itu adalah kononnya palsu atau memperlekehkan berkenaan dengan Yang Arif Nazlan.

Perenggan 29

70. Saya menafikan perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 23 ASL/AJ Saya.

Perenggan-perenggan 30 sehingga 32

71. Saya menafikan secara mutlak Perenggan 30 (termasuk perenggan-perenggan kecilnya 30.1 sehingga 30.7) dan Perenggan-perenggan 31 dan 32, dan mengulangi kandungan Perenggan-perenggan 24 sehingga 31 ASL/AJ Saya.
72. Pertuduhan yang dirangka dalam kes 1MDB dibaca bersama dengan yang dalam kes SRC menunjukkan bahawa dakwaan utama adalah penciptaan entiti yang kononnya berada di bawah kawalan menyeluruh saya. Kedua-dua 1MDB dan SRC telah disiasat oleh SPRM. 1MDB ialah syarikat induk yang menubuhkan SRC.
73. Dokumen yang saya temui pada 7 Julai 2022 termasuk Ekshibit DSN-19, Ekshibit DSN-20, Ekshibit DSN-21 dan Ekshibit DSN-22, menunjukkan bahawa Yang Arif Nazlan telah mengambil bahagian dalam perbincangan dan membuat keputusan kemudahan pinjaman sebanyak RM4.17 bilion kepada 1MDB untuk pengambilalihan Tanjong Energy.
74. Oleh itu, ianya adalah terbukti bahawa Yang Arif Nazlan **terlibat secara rapat dalam kemudahan pinjaman yang diberikan kepada 1MDB.**

Ini bermakna skop penyeliaan dan pengetahuannya tentang 1MDB berpotensi meluas kepada entiti bersekutu 1MDB **termasuk SRC**, yang telah pun meminjam wang daripada Maybank beberapa bulan sebelumnya melalui Kumpulan PPD.

Kebolehpercayaan entity-entiti ini, struktur pegangan mereka dan kawalan saya ke atas mereka adalah semua perkara dalam penelitian Yang Arif Nazlan, yang mana Yang Arif secara munasabah dijangka telah membentuk pendapat dari sudut pandangan **pemberi pinjaman.**

Di bawah jangkaan, ianya terdapat beberapa aspek di luar fakta terang yang dibentangkan dalam perbicaraan SRC tersebut yang sebelum ini boleh diakses oleh Yang Arif Nazlan, dan yang **boleh mempengaruhi penghakimannya terhadap isu-isu yang dihakimi.**

75. Lebih ketara, perbicaraan yang akan berlaku dalam kes 1MDB di mana penglibatan Yang Arif Nazlan secara langsung dan tidak dipertikaikan juga boleh mempengaruhi penghakimannya dalam kes SRC ini.

Ianya adalah pendirian saya dengan penuh hormat bahawa berlandaskan latar belakang ini, objektiviti dan kebebasan Yang Arif Nazlan dalam perbicaraan SRC akan terjejas teruk.

76. Oleh itu, penglibatan Yang Arif Nazlan dalam transaksi-transaksi yang diliputi dalam kes 1MDB dan persamaan antara kes itu dan kes SRC adalah **faktor relevan** yang menunjukkan **konflik kepentingan** dan sepatutnya menyebabkan **penarikan dirinya sejak dari permulaan.**

Kegagalan untuk menarik diri walaupun Yang Arif telah hilang kelayakan untuk menghakimi kes ini mewajarkan perbicaraan semula kes SRC.

77. Saya tidak tahu fakta yang berkaitan dengan persatuan Yang Arif Nazlan dengan Kumpulan Maybank dan penglibatannya dalam pinjaman-pinjaman yang diberikan oleh Maybank kepada 1MDB dan Kumpulan PPD serta dalam penubuhan SRC adalah berada dalam pengetahuan khusus beliau.

Oleh itu, saya dinasihati dan percaya, pengetahuan khususnya meletakkan kewajipan ke atasnya untuk mendedahkan secara khusus kepada pihak-pihak mengenai konflik kepentingannya dalam perbicaraan SRC pada peringkat permulaan.

78. Saya juga dinasihati dan percaya bahawa saya tidak perlu menyiasat perkara ini.

Adalah sesuatu yang asing sepenuhnya, dan sebenarnya idea yang sangat memeranjatkan bahawa sesuatu pihak dikehendaki menjalankan "*usaha wajar*" ("*due diligence*") ke atas Hakim Mahkamah Tinggi sebelum perbicaraan.

79. Ianya merupakan Yang Arif Nazlan yang **diwajibkan dari segi undang-undang untuk mendedahkan pengetahuan khusus ini tentang penglibatannya** sebagai pegawai Kumpulan Maybank dalam pinjaman-pinjaman yang diberikan kepada 1MDB dan Kumpulan PPD serta berkenaan dengan penubuhan SRC.

Kegagalannya untuk membuat pendedahan sedemikian semasa perbicaraan telah **menjadikan keseluruhan perbicaraan SRC termasuk prosiding rayuan di hadapan Mahkamah Rayuan tidak sah.**

80. Saya telah dinasihati dan percaya bahawa kenyataan Yang Arif Nazlan yang direkodkan oleh SPRM semasa penyiasatan mereka **tidak dilindungi** dalam skim Akta Rahsia Rasmi, 1972 kerana statut ini tidak memberikan apa-apa perlindungan berkenaan dengan kenyataan yang direkodkan oleh pihak berkuasa berkanun.

Responden tidak boleh membangkitkan dakwaan perlindungan berkenaan fakta kenyataan Yang Arif Nazlan direkodkan oleh SPRM.

Oleh itu, Mahkamah Yang Mulia **sudah tentu boleh meminta dokumen dokumen ini untuk memuaskannya tentang kebolehpercayaan keterangan saya.**

Perenggan 33

81. Saya **menafikan** perenggan ini setakat yang dinyatakan di bawah.
82. Konflik kepentingan Yang Arif Nazlan berkenaan dengan perbicaraan SRC adalah berdasarkan bukan sahaja berkaitan dengan peranan Maybank dalam penubuhan SRC dan Maybank menjadi sumber dana yang berjumlah sebanyak

RM140 juta yang dipindahkan kepada SRC, tetapi juga penglibatannya secara langsung dalam transaksi-transaksi yang membentuk perkara subjek kes 1MDB.

83. Responden mempunyai **kewajipan untuk mendedahkan fakta yang memihak kepada saya** berhubung dengan perbicaraan ini dan **tidak boleh dibenarkan untuk menimbulkan lebih prejudis kepada saya dengan menuntut kerahsiaan siasatan yang sedang dijalankan oleh SPRM.**
84. Jika fakta yang ditemui semasa penyiasatan menunjukkan konflik kepentingan Yang Arif Nazlan, saya tidak sepatutnya dibentangkan dengan ***fait accompli* atau dilucutkan peluang** untuk bergantung kepada fakta tersebut untuk memanfaatkan **hak saya kepada satu perbicaraan yang adil yang mana adalah dijamin di bawah Perlembagaan.**
85. Untuk rekod, **saya secara mutlak menarik balik** apa-apa tafsiran kepada apa yang saya nyatakan yang mungkin telah dianggap membawa maksud bahawa Yang Arif Nazlan telah disiasat atas kemungkinan rasuah.

Perenggan-perenggan 34 sehingga 35

86. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 33 ASL/AJ Saya.
87. Saya selanjutnya menyatakan bahawa Responden telah mendakwa secara palsu bahawa Ekshibit DSN-14 adalah sama ada dalam milikan saya atau telah diserahkan kepada saya dalam kes 1MDB.

Responden sepatutnya **memberikan bukti** tentang perkara ini tetapi secara nyata **gagal berbuat demikian.**

Dengan hormatnya saya menyatakan bahawa **pengabaian ini adalah penting.**

88. Versi lengkap **Ekshibit-ekshibit DSN-11, DSN-12 dan DSN-13**, tidak tersedia kepada saya sehingga mereka dihantar tanpa nama pada **Mei 2022.**

Ekshibit DSN-16 hanya disampaikan kepada saya dalam perbicaraan 1MDB, tetapi itu pun selepas perbicaraan SRC bermula dan juga selepas kes pendakwaan dalam perbicaraan SRC ditamatkan.

Perenggan-perenggan 36 sehingga 37

89. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan-perenggan-perenggan 34 dan 35 ASL/AJ Saya.
90. Dakwaan Responden bahawa SRC ditubuhkan tanpa penglibatan Maybank adalah **tanpa merit**, dan saya **menafikannya**.

Walaupun Dr Kamariah Noruddin dari *Economic Planning Unit* ("EPU") dan Zahid Taib mungkin telah dipanggil atau ditawarkan sebagai saksi untuk pembelaan, keterangan mereka berkaitan dengan pertemuan mereka dengan wakil Maybank tidak mungkin diperoleh **sebelum** saya mengetahui cadangan dan peranan Maybank dalam penubuhan SRC.

Perenggan 38

91. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi Perenggan 36 ASL/AJ Saya.

Pendirian Responden bahawa pendakwaan kes 1MDB dan SRC dijalankan oleh pasukan yang berbeza **tidak menjadi alasan kegagalan untuk menyerahkan semua bahan yang berkaitan** kepada pasukan pembelaan saya masing-masing dalam setiap kes **secara jelas dan berasingan**.

92. Fakta bahawa ianya terdapat kaunsel utama yang sama dalam kedua-dua kes tidak boleh menghalang Responden daripada menyerahkan secara rasmi semua bahan yang berkaitan dalam setiap kes secara berasingan.

Adalah **fakta yang diakui** bahawa Ekshibit DSN-16 tidak diserahkan oleh Responden kepada saya dalam perbincangan SRC, walaupun dokumen ini sangat kritikal dalam menghubungkan Maybank dengan penubuhan SRC.

25

93. Oleh itu, ianya tidak mungkin boleh ada sebarang anggapan munasabah bahawa saya telah menemui kaitan Ekshibit DSN-16 dalam perbincangan SRC semata-mata kerana dokumen yang sama telah diserahkan dalam perbincangan 1MDB.

Saya dinasihati dan percaya bahawa tindakan yang berbeza mesti dianggap sebagai dijalankan dalam 'silos' yang berasingan dan pendedahan dalam satu tindakan **tidak boleh** dianggap sebagai penemuan ("*discovery*") dalam mana-mana tindakan lain.

Perenggan 39

94. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 37 ASL/AJ saya dalam hal ini.
95. Responden telah **gagal untuk menunjukkan** bagaimana dokumen-dokumen yang telah diekshibitkan sebagai Ekshibit DSN-16 dan DSN-14 **tidak diambil tindakan oleh** Maybank, walaupun dokumen ini jelas membuktikan sebaliknya.

Sama ada saya adalah pemain utama dalam penubuhan SRC adalah tidak relevan untuk menentukan sama ada Maybank, dan melalui persatuan, Yang Arif Nazlan telah memainkan peranan dalam peristiwa itu.

96. Berkenaan dengan kenyataan Responden berhubung dengan pengaturan pinjaman yang berjumlah sebanyak RM4 bilion daripada KWAP, transaksi itu adalah **tidak relevan** dalam konteks perbincangan saya kerana ia adalah keterangan pegawai penyiasat sendiri bahawa wang yang dipindahkan ke dalam akaun bank saya **tidak berasal daripada pinjaman KWAP**.

Yang ketara, malah Yang Arif Nazlan telah merekodkan aspek ini dalam penghakimannya.

Perenggan-perenggan 40 sehingga 42

97. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan-perenggan 38 dan 39 ASL/AJ Saya.
98. Saya secara mutlak **menafikan** bahawa saya telah cuba untuk menghujahkan pembelaan baru.

Saya hanya meletakkan Responden atas beban pembuktian berkenaan dengan dakwaannya bahawa Ekshibit DSN-14 hanyalah surat sekali sahaja yang tidak diambil tindakan oleh Maybank. Responden telah gagal untuk mengemukakan apa-apa bukti atau pun fakta sampingan untuk menyokong kenyataannya.

99. Responden juga **secara mengelirukan memfokuskan** sama ada Ekshibit DSN-14 “telah menubuhkan SRC” sedangkan itu bukan pertikaian saya mahupun senario yang munasabah.

Keterangan-keterangan tambahan yang saya ingin kemukakan menunjukkan bahawa Maybank telah mencadangkan penubuhan SRC kepada 1MDB, dan ia telah dilantik secara rasmi untuk menyediakan khidmat nasihat strategik bagi tujuan ini.

100. Saya dengan penuh hormat berpandangan bahawa fakta ini sudah memadai untuk menghubungkan Maybank dan Yang Arif Nazlan dengan penubuhan SRC, yang merupakan peristiwa penting dalam matriks fakta kes saya.

Responden nampaknya mencadangkan bahawa peranan Maybank dan Yang Arif Nazlan adalah relevan hanya jika Maybank secara unilateral, berdasarkan surat perlantikan, memperbadankan SRC, yang mana bukanlah kes mana-mana pihak.

101. Ekshibit MAA-6 ialah surat bertarikh 24 Ogos 2010 yang ditujukan oleh Datuk Shahrol kepada saya yang mengandungi cadangan untuk memperbadankan syarikat sumber strategik.

Kebergantungan Responden terhadap dokumen ini adalah **meleset sama sekali** kerana ini sama sekali tidak menafikan kejadian dan transaksi seterusnya yang melibatkan Maybank.

Malahan, dalam Ekshibit DSN-16, yang bertarikh 6 September 2010, ianya dinyatakan bahawa Maybank "**telah mencadangkan supaya Syarikat menubuhkan sebuah syarikat sumber strategik.**"

102. Tarikh cadangan yang dibuat oleh Maybank ini tidak dinyatakan dalam minit mesyuarat.

Penjelasan logiknya dalam hal ini ialah bahawa Ekshibit MAA-6 didahului oleh cadangan Maybank, dan selepas itu 1MDB telah membentangkan idea itu kepada saya.

Pendirian ini **tidak disangkal** oleh Responden.

Perenggan 43

103. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 39 ASL/AJ Saya.

Perenggan 44

104. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 40 ASL/AJ Saya.

Perenggan 45

105. Saya **menafikan** perenggan AJL Responden ini dan mengulangi kandungan Perenggan 41 ASL/AJ Saya. Responden secara konsisten gagal menunjukkan bahawa Ekshibit DSN-14 telah tidak diambil tindakan oleh Maybank dan secara tidak adil mengelak isu kritikal ini.

Berkenaan dakwaan rasuah, saya sekali lagi menyatakan bahawa saya menarik baliknya.

Perenggan 46

106. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 42 ASL/AJ Saya.

Masa artikel berita bertarikh **26 April 2022** diekshibitkan sebagai **Ekshibit DSN-18** bertepatan dengan saya menyedari konflik kepentingan Yang Arif Nazlan.

107. Penyerahan Ekshibit DSN-16 kepada saya dilakukan dalam satu kes yang lain daripada perbicaraan SRC, dan hanya **selepas** kes pendakwaan dalam perbicaraan SRC telah selesai, **tidak boleh dianggap sebagai pendedahan penuh dan benar** di pihak pendakwaan.

Saya seterusnya menyatakan bahawa artikel yang diekshibitkan sebagai Ekshibit DSN-18 adalah merujuk kepada fakta kewujudan dokumen tersebut, **bukannya kebenaran kandungannya.**

Perenggan 47

108. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 43 ASL/AJ Saya.

Perenggan 48

109. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 44 ASL/AJ Saya.
110. Dengan hormatnya, Responden sekali lagi mengambil **pendirian yang mengelirukan (“misleading position”)** mengenai penubuhan SRC.

Bukan kes saya bahawa Maybank telah menubuhkan SRC.

Kes saya adalah bahawa Maybank telah **mencadangkan, menyusun strategi dan memberi nasihat dalam transaksi tersebut.**

Perenggan 49

111. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 45 ASL/AJ Saya.

Saya tidak mengetahui skop kerja Maybank dan Bina Fikir berhubung penubuhan SRC sehingga saya menemui **Ekshibit DSN-14**. Ini adalah dokumen yang Responden tidak pernah menyerahkan kepada saya pada mana-mana peringkat. Ini adalah **“gravamen”** aduan saya.

Perenggan 59

112. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 46 ASL/AJ Saya.

Atas nasihat yang saya terima dan percaya, saya **menafikan** bahawa **sumber RM42 juta itu bukan unsur pertuduhan** tersebut yang di bawah Seksyen 23 Akta SPRM.

113. Dalam penghakimannya, Yang Arif Nazlan telah mengaitkan penerimaan RM42 juta terus kepada pinjaman KWAP yang diterima oleh SRC untuk membuktikan pelakuan kesalahan di bawah Seksyen 23 Akta SPRM.

Hakikat bahawa **pinjaman Maybank adalah sumber RM42 juta *pastinya* jelas** menentang asas pertuduhan di bawah Akta SPRM, walaupun Yang Arif Nazlan masih **menganggapnya tidak relevan** dalam penghakiman.

Perenggan 51

114. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 47 ASL/AJ Saya.

Perenggan-perenggan 52 sehingga 53

115. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 48 ASL/AJ Saya.

Saya tidak menghubungi Datuk Shahrol untuk memberikan keterangan mengenai penglibatan Maybank (dan seterusnya Hakim Bicara tersebut) dalam penubuhan SRC dan pinjaman yang diberikan oleh Maybank semasa perbicaraan kerana saya tidak menyedari bahawa Yang Arif Nazlan terlibat dalam transaksi ini.

Perenggan 54

116. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 49 ASL/AJ Saya.

Perenggan 55

117. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 50 ASL/AJ Saya.

Perenggan 56

118. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan 51 ASL/AJ Saya.

Perenggan-perenggan 57 sehingga 59

119. Saya **menafikan** perenggan ini dan mengulangi kandungan Perenggan-perenggan 52 dan 53 ASL/AJ Saya.

120. Dokumen-dokumen yang terkandung dalam sampul tanpa nama yang saya terima pada atau sekitar **9 Mei 2022** dan **7 Julai 2022** adalah sama ada **tidak tersedia kepada saya** atau **tidak diserahkan oleh Responden semasa perbicaraan.**

121. Ia juga merupakan **fakta yang diakui** bahawa **Ekshibit DSN-14** yang membuktikan perlantikan rasmi Maybank sebagai penasihat strategik kepada 1MDB **tidak diserahkan kepada saya semasa perbicaraan.**

122. **Ekshibit-ekshibit DSN-11, DSN-12, DSN-13 dan DSN-16 tidak diserahkan kepada saya dalam perbicaraan SRC.**

Tanpa terdapat sebarang konteks khusus pada masa perbicaraan SRC untuk bergantung pada dokumen ini yang diserahkan dalam perbicaraan 1MDB, dokumen ini tidak boleh dikatakan telah disediakan kepada saya semasa perbicaraan.

123. **Ekshibit-ekshibit DSN-19, DSN-20, DSN-21 dan DSN-22 tidak diserahkan kepada saya sama sekali.**

124. Keterangan **Datuk Shahrol** mengenai penglibatan Maybank dalam penubuhan SRC, dan pinjaman yang diberikan oleh Maybank, tidak boleh dipanggil semasa perbicaraan kerana saya tidak mengetahui penglibatan Maybank dan Yang Arif Nazlan dalam transaksi ini.

125. Walaupun Rosli telah memberi keterangan dalam perbicaraan, keterangannya yang berkaitan dengan pengetahuannya tentang perhubungan Yang Arif Nazlan dengan isu-isu yang dibicarakan dalam kes SRC tidak boleh dipanggil pada peringkat itu.

Saya tidak mengetahui pengetahuan dan penglibatan Yang Arif Nazlan dalam memberi cadangan, mengemukakan strategik dan memberi nasihat ke atas transaksi yang membawa kepada penubuhan SRC.

Saksi-saksi penting hanya memberi keterangan di hadapan SPRM **selepas perbicaraan tersebut selesai**.

126. Zamri, Asrul dan Noor telah merekodkan semua kenyataan pekerja Maybank dan orang lain yang berkaitan ***hanya selepas perbicaraan selesai***.

Maklumat mengenai siasatan mereka hanya diperoleh melalui pemberi maklumat pada atau sekitar **13 Julai 2022**.

127. Keterangan-keterangan bersifat dokumentari yang saya ingin kemukakan, **tidak dinafikan** oleh Responden dari segi keaslian atau asal usulnya.

Dengan kata lain, Responden sama sekali tidak mempersoalkan kredibiliti keterangan-keterangan ini.

128. Berkenaan dengan keterangan-keterangan bersifat *viva voce* daripada pelbagai orang yang dinamakan dalam Usul tersebut, ianya adalah kes saya bahawa individu-individu ini boleh membuktikan fakta dalam pengetahuan mereka yang secara langsung berkaitan dengan status dan kelakuan Yang Arif Nazlan.

Selain daripada mendakwa bahawa keterangan individu-individu ini mungkin dilindungi ("*privileged*") atau tidak boleh diterima kerana merupakan dengar cakap ("*inadmissible for being hear say*"), Responden tidak mempersoalkan **kebenaran keterangan-keterangan ini** atau keupayaan Mahkamah untuk

menilai keberatan (“*weight*”) yang perlu dikenakan pada keterangan-keterangan tersebut. **33**

Perenggan 60

129. Saya **menafikan** perenggan ini dan dan mengulangi kandungan Perenggan 54 ASL/AJ Saya.

Perenggan 61

130. Saya **mempertikaikan** perenggan ini.

Perenggan 62

131. Perenggan ini tidak memerlukan sebarang jawapan.

Perenggan 63

132. Saya **mempertikaikan** perenggan ini.

133. Akhir sekali, berkenaan AJL Responden untuk Usul Pindaan, dakwaan-dakwaannya adalah tanpa merit dari segi undang-undang.

134. Adalah amat penting bahawa Responden tidak mendakwa bahawa keterangan-keterangan bersifat dokumentari dan keterangan-keterangan bersifat *viva voce* yang saya ingin kemukakan sebagai keterangan baru tidak **mengandungi kebenaran**.

Hanya hujahan legalistik dan teknikal yang dibangkitkan di mana saya dinasihati dan percaya adalah **tanpa merit dari segi undang-undang**.

135. Saya dinasihati dan percaya bahawa Usul Pindaan adalah diperlukan untuk keadilan substantif dilaksanakan.

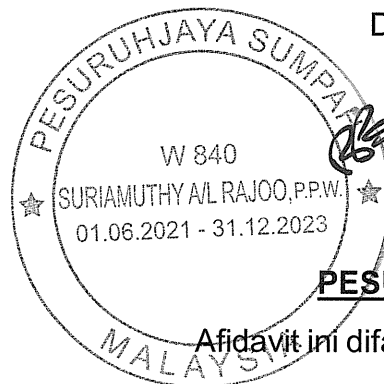
136. Semua keterangan-keterangan baru yang ingin dikemukakan adalah relevan, perlu, boleh diterima, dan tidak bertentangan dengan undang-undang atau menyalahi undang-undang untuk diterima sebagai keterangan.

137. Berdasarkan alasan-alasan di atas, saya dengan rendah hati memohon satu perintah seperti dipohon dalam Notis Usul dan Usul Pindaan.

Bagi suatu Afidavit oleh Deponen bernama)
DATO' SRI MOHD NAJIB BIN HJ ABD RAZAK)
 Diikrarkan pada **05 AUG 2022**)
 di **Kuala Lumpur**)
Wilayah Persekutuan)
 (Penterjemahan tidak diperlukan))

2

Di hadapan saya

PESURUHJAYA SUMPAAH

Afidavit ini difailkan bagi pihak Pemohon

Tingkat 20, Ambank Group Building
 No. 55, Jalan Raja Chulan
 50200 Kuala Lumpur

Afidavit ini difailkan oleh **Tetuan Zaid Ibrahim Suflan T H Liew & Partners**, peguamcara bagi Pemohon yang dinamakan di atas dan mempunyai alamat untuk penyampaian di Unit 2.01 Aras 2, Plaza Damansara, Block A, Bukit Damansara, 50490 Kuala Lumpur.

Tel : 03 2089 5000

Faks : 03 2089 5001

Ruj : MZI| LTH | 02625-22 [NP.6693.22]

**ENGLISH
TRANSLATION**

In the Matter of the Federal Court, Criminal Appeal No. 05(L)-289- 12/2021(W), 05(L)-290- 12/2021(W) and 05(L)-291-12/2021(W); Dato Sri Mohd Najib Bin Hj Abdul Razak v Public Prosecutor;

And

In the Matter of the Court of Appeal, Criminal Appeal No. W-05(SH) 231-07/2020, W-05(SH)-232-07/2020 and W-05(SH)-233-07/2020; Dato Sri Mohd Najib Bin Hj Abdul Razak v Public Prosecutor;

And

In the Matter of the High Court of Kuala Lumpur, Criminal Trial No. WA-45 (2 & 3)-07/2018; WA-45- 5-08/2018 Public Prosecutor v Dato Sri Mohd Najib Bin Hj Abdul Razak;

And

In the Matter of Sections 86, 87, 92 and 93 of the Courts of Judicature Act 1964;

And

In the Matter of Section 317 of the Criminal Procedure Code

And

In the Matter of the Rule 98, Rule 106 and Rule 137 of the Rules of the Federal Court 1995;

And

In the Matter of the Inherent Jurisdiction of this Honourable Court.

BETWEEN

DATO' SRI MOHD NAJIB BIN HJ ABDUL RAZAK
(NRIC: 530723-06-5165)

... APPLICANT

AND

PUBLIC PROSECUTOR

... RESPONDENT

APPLICANT'S FURTHER AFFIDAVIT IN REPLY

I, DATO' SRI MOHD NAJIB BIN HJ ABD RAZAK (NRIC NO. 530723-06-5165), a Malaysian citizen of full age who is addressed at No. 11, Jalan Langgak Duta, Taman Duta, 50480 Kuala Lumpur do solemnly and sincerely affirm and declare as follows:

1. I am the Applicant named in this Motion and the Appellant in the Federal Court Criminal Appeal No. 05(L)-289-12/2021(W), 05(L)-290-12/2021(W) and 05(L)-291-12/2021(W) ("**the Appeals**") which are currently before this Honourable Court.
2. Save as expressed to the contrary, the facts and matters deposed to herein are true within my personal knowledge and/or from records, documents and information to which I have full and unrestricted access to and/or information in my possession and/or based on the advice of my solicitors which I believe to be true.
3. I refer to the following cause papers filed herein:
 - a. Notice of Motion dated 7 June 2022 ("**Motion**");
 - b. My Affidavit in Support affirmed on 7 June 2022 ("**My AIS**");

- c. Respondent's Affidavit in Reply affirmed by Mohd Ashrof Adrin bin Kamarul on 29 June 2022 ("**Respondent's AIR**").
 - d. My Further Affidavit in Support and Reply Affidavit affirmed by on 14 July 2022 ("**My FAIS/RA**")
 - e. My Notice of Motion dated 15 July 2022 to amend the Notice of Motion dated 7 June 2022 ("**Amended Motion**")
 - f. My Affidavit in Support to amend the Notice of Motion affirmed on 15 July 2022 ("**My AIS for Amended Motion**")
 - g. Affidavit affirmed by Premkumar a/l Rama Ramo affirmed on 18 July 2022 ("**Maybank Affidavit**")
 - h. Affidavit in Reply affirmed by Abdul Hafiz Bin Mohammad Yatim on 19 July 2022 ("**Edge AIR**")
 - i. Affidavit in Reply affirmed by Nurbaiti Hanim Binti Hamdan on 19 July 2022 ("**Star AIR**")
 - j. Affidavit in Reply affirmed by Sharanjit Singh S Tara Singh on 19 July 2022 ("**NST AIR**")
 - k. Respondent's Further Affidavit in Reply affirmed by Mohd Ashrof Adrin bin Kamarul on 21 July 2022 ("**Respondent's FAIR**")
 - l. Respondent's Further Affidavit in Reply affirmed by Mohd Ashrof Adrin bin Kamarul on 29 July 2022 opposing the Amended Motion ("**Respondent's FIR for Amended Motion**")
4. I shall also refer to documents in the Records of Appeal where relevant and necessary.

5. I affirm this affidavit to provide my response to the Respondent's FAIR and the Respondent's FIR for Amended Motion.

In so doing, and unless I state expressly to the contrary, I reaffirm what I have said in my previous affidavits without restating them.

6. In this affidavit, wherever I state a view or conclusion on law, I do so on the basis of legal advice which I believe. I do not make a statement to this effect with regard to every such instance in this affidavit, solely for purposes of brevity.
7. I make this application to seek permission of this Honourable Court to adduce certain documentary and *viva voce* evidence which were not part of the records of the trial, and which I only recently discovered, and to get this evidence admitted as additional and/or further evidence in the Appeals.
8. I am advised and believe that this additional evidence will show that Justice Mohd Nazlan ("**Justice Nazlan**") who presided over the trial in which I was convicted of seven charges, namely 3 charges under the Penal Code, 1 charge under the Malaysian Anti-Corruption Commission Act and 3 charges under the Anti-Money Laundering and Anti-Terrorism Financing Act, had a **serious conflict of interest** in relation to the subject matter of this trial.
9. This is why My Motion (read with the Amended Motion) seeks a **retrial** of my case.
10. I now respond to the **Respondent's FAIR** referring to its paragraph numbers as I go along.

Paragraphs 1 to 4

11. I do not dispute the contents of these paragraphs.

Paragraph 5

12. I **deny** this paragraph.
13. The Respondent **incorrectly asserts** that the additional evidence from Datuk Sharhol Azral ("**Datuk Shahrol**") and Rosli bin Husain ("**Rosli**"), and the additional evidence from the three investigators from the Malaysian Anti-Corruption Commission ("**MACC**"), namely, Mohammad Zamri bin Zainul Abidin ("**Mohammad Zamri**"), Asrul Ridzuan bin Ahmad Rustami ("**Asrul Ridzuan**") and Noor Syazana binti Kamin ("**Noor Syazana**") are **irrelevant**.
14. The Respondent also **incorrectly asserts** that the threshold requirement for admission of additional/fresh evidence of these witnesses has **not been met**.
15. I **reassert** the contents of Paragraphs 6.1, 21.2, 32 to 35, 49 of My FAIS/RA on the relevance of the additional *viva voce* evidence of these witnesses.

In this regard, I also reiterate the contents of Paragraph 52 of My FAIS/RA and Paragraphs 9 to 11 of My AIS for Amended Motion, on the **threshold requirement** for admission of this evidence.

16. **Rosli** was the investigating officer in the SRC case, and his further evidence is necessary in relation to whether he had carried out any investigation on the involvement of Justice Nazlan as Maybank's General Counsel and Company Secretary in the setting up and incorporation of SRC, as well as Maybank's RM4.17 billion loan to 1MDB and Maybank's RM140 million loan to PPD.
17. The *viva voce* evidence of the MACC officers **Mohammad Zamri, Asrul Ridzuan and Noor Syazana** is **necessary** to establish Justice Nazlan's conflict of interest while presiding over the SRC trial.

18. I am advised and believe that the additional evidence of **witnesses** meets the threshold for admission because their evidence is ***directly relevant to the issue of Justice Nazlan's conflict of interest.***

This evidence was not available at the time of the SRC trial as the specific facts relating to Maybank's and Justice Nazlan's involvement in the transactions with SRC and 1MDB were **not known to me** at that time.

19. Beyond the vague and general statement on relevance and admissibility in the Respondent FAIR, the Respondent has failed to substantiate why this additional evidence is irrelevant or how it does not meet the threshold for admissibility.

Paragraph 6

20. I emphatically **deny** that the threshold requirement for admission of the Applicant's FAIS/RA as additional evidence has not been met.
21. My FAIS/RA introduces, *inter alia*, significant evidence relating to the MACC's investigation of persons including Justice Nazlan and the contents of the documents contained in an anonymous envelope delivered to my house on or about 7 July 2022.
22. I am advised and believe that this is **credible and relevant evidence**, which was **previously not available to me**.

I only discovered this much later and only after the Appeals were filed before this Honourable Court. Therefore, I am advised and believe that this additional evidence clearly meets the threshold for admissibility in the present Appeals.

Paragraph 7

23. I **deny** this paragraph and its sub-paragraphs in their entirety, and reiterates the contents of Paragraphs 6, 6.1 and 6.2 of My FAIR/RA.

24. The Respondent's contention that this application is an application to carry out investigation of matters prayed for, is baseless and misleading. I categorically deny it.
25. I have clearly identified and described the nature of additional evidence in detail in My AIS, My FAIS/RA and My AIS for Amended Motion.

The admission of this evidence to assist this Honourable Court cannot be termed as an "investigation" in any manner.

I am advised and believe that the Respondent's statement to the contrary offends the letter and spirit of Section 93 of the Courts of Judicature Act.

26. There is no factual basis for the Respondent's claim that the additional evidence of the three MACC officers was in **my possession**. That assertion is **untrue**.
27. To canvas its untenable claim that this evidence cannot be classified as additional/fresh evidence, the Respondent is **contradicting himself**:
 - a. On the one hand, the Respondent suggests in **Paragraph 33** of the Respondent's FAIR that the MACC will not divulge confidential information relating to an ongoing investigation.
 - b. On the other hand, it contends in **Paragraph 7.3** that this information was in my possession.

It must be the one or the other. ***It cannot be both.***

28. The fact is that I became aware of the names of the investigators and the persons they interviewed (including Justice Nazlan) **only on 13 July 2022**, and this evidence is classifiable as additional/fresh evidence.

29. As regards the relevance of the additional evidence of the three MACC officers to the charges against me, the Respondent has evidently misread the scope of the present application.

43

I seek to rely on the additional evidence to demonstrate that Justice Nazlan had a **conflict of interest in relations to the persons, events and issues** considered by him in the SRC trial.

Insofar as the trial is vitiated by this conflict, I am advised and believe that it is immaterial whether this evidence is relevant to the charges against me.

30. The Respondent further claims that the alleged involvement of Justice Nazlan in Maybank's loan transactions with PPD and 1MDB has not been proven and is mere conjecture.

This is not true.

31. The fact of Justice Nazlan's role as the most senior legal officer of Maybank at the time of these transactions ***cannot be disputed***.

I have produced documents exhibited in the Applicant's FAIS/RA as Exhibit DSN-19, Exhibit DSN-20, Exhibit DSN-21 and Exhibit DSN-22, all of which show Justice Nazlan's ***direct knowledge and involvement in the matters relating to Maybank's loan transaction with 1MDB***.

32. In this regard, I note that it is **not the Respondent's case** that these documents **do not constitute credible evidence** of Justice Nazlan's direct involvement in the loan transaction. It is stated instead in Paragraph 30.1 of the Respondent's AIR that they are irrelevant to the charges I faced.

I consider this a significant sleight of hand.

Paragraph 8

33. I do not dispute the contents of this paragraph to the extent they relate to matters of record.
34. My new solicitors and counsel will *not* be making any argument on why Justice Sofian was replaced by Justice Nazlan as the trial judge. It is not a point that will be pursued.

Paragraph 9

35. I **deny** this paragraph and refer to the contents of Paragraph 8 of My FAIS/RA to reiterate that the Prosecution did not present the material evidence which has now been discovered and exhibited in My AIS and FAIS/RA.

Paragraph 10

36. I do not dispute this paragraph to the extent that its contents are consistent with the records of proceedings of the High Court.
37. I also confirm that my new solicitors and counsel will *not* be making any argument on any divergence between the terms of the Oral Order, Written Order and Grounds of Judgment.

That ground stands abandoned for the present Motion.

Paragraph 11

38. I do not dispute this paragraph insofar as it is consistent with the records of proceedings of the Court of Appeals.

Paragraph 12

39. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraphs 11 and 12 of My FAIS/RA.

The Respondent has failed to show that the evidence exhibited in my affidavits were served on me prior to the commencement of the SRC trial in the High Court.

In fact, these documents were not even served by the prosecution in the SRC trial, but in a different case that also involve me.

I have been advised and believe that the Criminal Procedure Code requires the prosecution to deliver documents to the accused **before** the commencement of the trial. This was not done.

It follows that the Respondent failed to disclose the documentary evidence which links Justice Nazlan to the persons and transactions involved in the SRC trial.

Paragraph 13

40. I **deny** this paragraph. I refer to the contents of Paragraph 13 of My FAIS/RA to reiterate that Justice Nazlan's knowledge and involvement through Maybank about the setting up of SRC ought to have been disclosed at the start of the trial.

It is my respectful position that the failure to disclose this fact has **vitiated the trial** and the **judgment delivered by Justice Nazlan**, and thereby **necessitating a retrial**.

41. The document exhibited as **Exhibit DSN-14** which contains the terms of engagement of Maybank by 1MDB to provide strategic advisory services in relation to establishment of SRC, was never supplied to me by the Respondent. I only recently discovered it.

42. I am advised and believe that without Exhibit DSN-14, the document exhibited as **Exhibit DSN-16** alone *cannot be determinative* of the extent of Maybank's involvement in setting up of SRC. 46

The Respondent admits that the document exhibited as Exhibit DSN-16 in My AIS was served on me in the 1MDB trial and not in the SRC trial, and even so, only after the prosecution case in the SRC trial had already concluded.

43. Justice Nazlan's knowledge and involvement in the setting up of SRC can be reasonably presumed in the light of his role and position at Maybank at the relevant time.

The specific findings recorded in Justice Nazlan's judgment on the issue of setting up of SRC further amplifies the significance of his duty to disclose his interest and involvement in the case.

Paragraph 14

44. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 14 and its sub-paragraphs in My FAIS/RA.

The Respondent **admits** that the source of funds for the RM140 million originated from Maybank.

This admission coupled with the fact of Justice Nazlan's previous employment with Maybank further proves that the Respondent did not disclose its awareness about **Justice Nazlan's conflict of interest in the case**.

The fresh evidence I seek to adduce in this context is the *viva voce* evidence of the officers of MACC who were involved in the investigation-

They are able to confirm Justice Nazlan's direct knowledge and involvement in the transaction.

Paragraph 15

47

45. I **deny** this paragraph. The Respondent has relied upon Justice Nazlan's finding in his judgment that there is no requirement for the prosecution to prove that RM42 million found in my accounts was part of the RM4 billion loan from Kumpulan Wang Persaraan (Diperbandankan) ("**KWAP**").
46. This finding, however, was preceded by a **contradictory finding** in the same judgment that the massive financing from KWAP secured by SRC absolutely served my interest.

I am advised and believe that it is relevant to note that I was accused of abusing my position under Section 23 of the MACC Act for obtaining gratification when I involved myself in the government's decision to provide guarantees for the loans extended by KWAP to SRC.

47. If the purported gratification did not originate from KWAP at all and **was admittedly sourced from Maybank when Justice Nazlan was employed there**, he ought to have immediately identified this conflict of interest and recused himself from hearing the matter.

Paragraphs 16 to 18

48. I **deny** these paragraphs and reiterate the contents of Paragraph 16 of My FAIS/RA.
49. This is why it is imperative that I am entitled to adduce the *viva voce* evidence of MACC's officers Mohammad Zamri, Asrul Ridzuan and Noor Syazana in the present application.
50. With regard to the distinction drawn by the Respondent between "reversal" and "repayment" of the Maybank loan to highlight that Justice Nazlan could not have been influenced, my position is that his knowledge and involvement in the original loan transaction ***disqualified him from adjudicating the issue***.

51. A loan transaction for a significant amount of RM140 million can be reasonably expected to involve strict financial controls, disclosures, stipulation of collaterals and due diligence exercises, all of which would come within the purview of the legal officer of a financial institution.
52. It is my respectful position that Justice Nazlan's involvement in this transaction may either be defined by his *actual or constructive knowledge* of the transaction itself, or of the lapses involved.

In either case, it was incumbent upon him to disclose his proximity to the funds, a part of which was eventually received in my bank accounts.

Paragraph 19

53. I **deny** this paragraph of and reiterate the contents of Paragraph 17 of My FAIS/RA.
54. It is my respectful position that it is immaterial whether the fact that Maybank was 1MDB's banker and that Justice Nazlan was the General Counsel and Company Secretary were in the public domain or not.

The fact remains that it was only when I discovered documents evidencing Maybank's role in strategizing the setting up of SRC on behalf of 1MDB and the records of Justice Nazlan's direct involvement in the loans extended to 1MDB that **I could have raised an objection.**

55. It is a matter of record that I was **not provided** with copies of IDD965, IDD966, IDD967 and Exhibit DSN-16 by the Respondent before the commencement of, or in connection with, the SRC trial.

In any case, I only discovered the documents exhibited as Exhibits DSN-14, DSN-19, DSN-20, DSN-21 and DSN-22 as a part of a package delivered anonymously at my residence.

56. The Respondent is obfuscating the nature of the documents relied upon and exhibited in my affidavits by stating that these are irrelevant to the charges against me. I **disagree completely**.

I reiterate that these documents which were only recently discovered, prove that Justice Nazlan has a ***serious conflict of interest*** in relation to the issues and transactions involved in my case.

Paragraph 20

57. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraphs 18 and 19 of My FAIS/RA to state that the documents exhibited as Exhibits DSN-11, DSN-12, DSN-13 and DSN-14 were only discovered through an anonymous package sent to me on or about 9 May 2022.
58. The documents tendered in the 1MDB trial on 14 March 2022 are similar but incomplete when compared to those discovered later.

The Respondent's assertion that I could seek the complete versions of documents from the prosecution is **misplaced** as the trial presided over by Justice Nazlan and the appeal proceedings before the Court of Appeals ***had already concluded*** when the **incomplete versions** were tendered.

59. I also required the **complete versions** of the documents to identify the extent of the Justice Nazlan's conflict of interest in this case.

I was denied this opportunity.

Paragraphs 21 to 22

60. I **deny** these paragraphs and reiterate the contents of Paragraph 20 of My FAIS/RA. I emphatically deny that there is no evidence of Justice Nazlan's

participation or knowledge of the RM4.17 billion loan facility given by Maybank to 1MDB. **50**

I categorically assert to the contrary.

61. I have produced Exhibits DSN-19, DSN-20, DSN-21 and DSN-22 in its FAIS/RA to show that Justice Nazlan was *intimately aware* of the extension of the loan facility and the events thereafter.

This would make Justice Nazlan a *potential witness* in the 1MDB trial which involves **me as an accused party**.

62. I am advised and believe that whether 1MDB and SRC are two distinct legal entities is irrelevant. Both companies are MOF Inc held companies. The common accusation against me in both criminal trials is that I exercised direct control over 1MDB and SRC's respective managements. Exhibit MAA-10 merely confirms SRC's separate and independent status, which has no bearing on Justice Nazlan's knowledge and involvement in transactions relating to 1MDB.

Paragraphs 23 to 27

63. I **deny** these paragraphs and reiterate the contents of Paragraph 21 and its sub-paragraphs in My FAIS/RA in the context of Maybank's and Justice Nazlan's involvement in the setting up of SRC.
64. It is surely significant that the **Respondent has not denied** the fact stated in My FAIS/RA that *the idea to establish SRC came from 1MDB* and not from me.

In fact, the Respondent *does not also deny* that the minutes of the meeting of the Board of 1MDB exhibited as **Exhibit DSN-16** reveal that this idea was actually proposed by Maybank when Justice Nazlan was the General Counsel and Company Secretary of Maybank.

Further, Exhibit DSN-14 shows that *Maybank was formally engaged by 1MDB*, to provide strategic advisory services *in relation to the establishment of SRC*. 51

65. **Datuk Shahrol** signed and executed the engagement agreement with Maybank. His evidence is, therefore, crucial to identify Justice Nazlan's knowledge and involvement in the work undertaken by Maybank.

There is no basis for the Respondent to deny the role of Maybank and Justice Nazlan in the establishment of SRC.

66. It is noteworthy that the Respondent has reiterated the statements in the Respondent's AIR that Exhibit DSN-14 was a **one-off letter** with no follow-up action by Maybank, but has **failed to corroborate** these statements with any **material evidence**.
67. In any case, I am advised and believe that whether 1MDB had intended to establish SRC earlier than the date of the meeting of its board of directors or the letter exhibited as Exhibit MAA-6 is **wholly irrelevant** in the context of the present application insofar as it is an uncontroverted fact evidenced in the minutes of the board meeting of 1MDB in Exhibit DSN-16 that Maybank had proposed SRC's establishment to 1MDB.

Paragraph 28

68. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 22 of My FAIS/RA. This will show that the timing of the news article dated 14 March 2022 exhibited as **Exhibit DSN-15** coincided with when I became aware of Justice Nazlan's conflict of interest.
69. While terming the article inadmissible, it is relevant that the **Respondent does not state** which part of the article is claimed to be false or disparaging in relation to Justice Nazlan.

Paragraph 29

70. I deny this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 23 of My FAIS/RA.

Paragraph 30 to 32

71. I categorically deny Paragraph 30 (including its sub-paragraphs 30.1 to 30.7) and Paragraphs 31 and 32, and reiterate the contents of Paragraphs 24 to 31 of My FAIS/RA.
72. The charges framed in the 1MDB case read with those in the SRC case suggest that the central allegation was the creation of entities which were purportedly under my overarching control. Both 1MDB and SRC were investigated by the MACC. 1MDB was the holding company which established SRC.
73. The documents I discovered on 7 July 2022 including Exhibit DSN-19, Exhibit DSN-20, Exhibit DSN-21 and Exhibit DSN-22, show that Justice Nazlan had participated in the deliberation and decision making of a loan facility of RM4.17 billion to 1MDB for the acquisition of Tanjong Energy.
74. It is evident, therefore, that Justice Nazlan was **intimately involved in the loan facility extended to 1MDB.**

This means that the scope of his supervision and knowledge about 1MDB could potentially extend to 1MDB's associate entities **including SRC**, which had already borrowed sums from Maybank just months earlier through the PPD Group.

The creditworthiness of these entities, their holding structures and my common control over them were all matters within Justice Nazlan's scrutiny, upon which he is reasonably expected to have formed an opinion from the point of view of a **lender.**

Predictably, there are facets beyond the bare facts presented in the SRC trial which the Justice Nazlan had prior access to, and which **could have influenced his judgment on the issues being adjudicated upon.**

75. More significantly, the impending trial in the 1MDB case where Justice Nazlan's involvement is direct and undisputed could also have influenced his judgment in the SRC case.

It is my respectful position that against this backdrop, Justice Nazlan's objectivity and independence in the SRC trial would have been severely impaired.

76. Therefore, Justice Nazlan's involvement in the transactions covered in the 1MDB case and the commonality between that case and the SRC case are **relevant factors** which demonstrate **conflict of interest** and should have resulted in his **recusal at the outset.**

The failure to recuse himself despite his disqualification justifies a retrial of the SRC case.

77. I did not know the facts relating to the association of Justice Nazlan with Maybank Group and his involvement in the loans given by Maybank to 1MDB and PPD Group as well as in the setting up of SRC were in his special knowledge.

Thus, I am advised and believe, **his special knowledge places a duty upon him to specifically disclose to the parties his conflict of interest in the SRC trial at the first instance.**

78. I am also advised and believe that I was not required to investigate this.

It is a wholly alien, and in fact entirely startling idea that a party is required to carry out "*due diligence*" on a High Court Judge before a trial.

79. It was Justice Nazlan who was **legally obligated to disclose this special knowledge of his involvement** as an officer of the Maybank Group in the loans given to 1MDB and PPD Group as well as with respect to the setting up of SRC. **54**

His failure to make such a disclosure during the trial **vitiated the entire SRC trial including the appellate proceedings before the Court of Appeal.**

80. I have been advised and believe that Justice Nazlan's statements recorded by the MACC during their investigation are **not privileged** within the scheme of the Official Secrets Act, 1972 as this statute does not confer any privilege in respect of statements recorded by a statutory authority.

The Respondent cannot raise a claim of privilege in respect of the fact of Justice Nazlan's statement being recorded by the MACC.

This Honourable Court can therefore, **certainly call for these documents to satisfy itself about the reliability of my evidence.**

Paragraph 33

81. I **deny** this paragraph to the extent stated below.
82. Justice Nazlan's conflict of interest in relation to the SRC trial is premised not only in relation to Maybank's role in setting up SRC and Maybank being the source of the RM140 million funds transferred to SRC, but also his direct involvement in the transactions which form the subject matter of the 1MDB case.
83. The Respondent has a **duty to disclose facts favourable to me** in connection with this trial and **cannot be permitted to inflict more prejudice on me by claiming confidentiality of the MACC's ongoing investigation.**
84. If the facts discovered during the investigation point to Justice Nazlan's conflict of interest, I ought not to be presented with a ***fait accompli*** or **deprived of the**

opportunity to rely upon those facts to avail of the right to a fair trial **55**
guaranteed under the Constitution.

85. For the record, I **categorically withdraw** any interpretation of what I said which may be taken to mean that Justice Nazlan was investigated for possible bribery.

Paragraphs 34 to 35

86. I **deny** these paragraphs and reassert the contents of Paragraph 33 of My FAIS/RA.

87. I further state that the Respondent has falsely claimed that Exhibit DSN-14 was either in my possession or served on me in the 1MDB case.

The Respondent should have **provided proof** of this but has conspicuously **failed to do so**.

I respectfully say that this **omission is significant**.

88. The complete versions of **Exhibits DSN-11, DSN-12 and DSN-13**, were not available to me until they were anonymously delivered in **May 2022**.

Exhibit DSN-16 was only served on me in the **1MDB trial**, but even then this was **after** the commencement of the SRC trial **and also after** the prosecution case in the **SRC trial was completed**.

Paragraphs 36 to 37

89. I **deny** these paragraphs and reiterate the contents of Paragraphs 34 and 35 of My FAIS/RA.

90. The Respondent's contention that SRC was set up without any involvement of Maybank is **without merit**, and I **deny** it.

While Dr Kamariah Noruddin from the Economic Planning Unit (“EPU”) and Zahid Taib may have been called or offered as witnesses for the defence, their testimony relating to their meetings with Maybank’s representative could not have been elicited *prior to* my discovery of Maybank’s proposal and role in the establishment of SRC.

56

Paragraph 38

91. I **deny** this paragraph and reiterate Paragraph 36 of My FAIS/RA.

The Respondent’s position that the prosecution of the 1MDB and SRC cases were undertaken by distinct teams **does not excuse the failure to serve all the relevant materials** to my respective defence team in each case **distinctly and separately**.

92. That there was a common lead counsel in both cases cannot preclude the Respondent from formally serving all the relevant material in each case separately.

It is an **admitted fact** that **Exhibit DSN-16** was **not served** by the Respondent on me in connection with the **SRC trial**, despite this document being **extremely critical in linking Maybank to the setting up of SRC**.

93. Therefore, there cannot be any reasonable presumption that I had discovered the relevance of Exhibit DSN-16 in the SRC trial merely because the same document was served during the course of, and strictly in connection with the 1MDB trial.

I am advised and believe that different actions must be treated as being conducted in separate ‘*silos*’ and that disclosure in one action **cannot** be treated as discovery in any other action.

Paragraph 39

94. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 37 of My FAIR in this respect. **57**

95. The Respondent has **failed to show** how the documents exhibited as **Exhibits DSN-16** and **DSN-14** were **not acted upon** by Maybank, despite these documents unequivocally evidencing the contrary.

Whether I was a key player in the establishment of SRC is irrelevant for determining whether Maybank, and by association, Justice Nazlan had played a role in that event.

96. In relation to the Respondent's statement regarding the arrangement of the RM4 billion loan from KWAP, that transaction is **irrelevant** in the context of my trial as it was the investigating officer's own testimony that the monies transferred into my bank account **did not originate from the KWAP loan**.

Significantly, even Justice Nazlan has recorded this aspect in his judgment.

Paragraphs 40 to 42

97. I **deny** these paragraphs and reiterate the contents of Paragraphs 38 and 39 of My FAIS/RA.

98. I categorically **deny** that I am attempting to argue new defences.

I am only putting the Respondent to proof regarding his claim that Exhibit DSN-14 is only a one-off letter which was not acted upon by Maybank. The Respondent has failed to place any evidence or even an ancillary fact in support of its statement.

99. The Respondent has also **misleadingly focused** on whether Exhibit DSN-14 "had established SRC" when that is neither my contention nor a plausible scenario.

The additional evidence I seek to adduce shows that Maybank had proposed the establishment of SRC to 1MDB, and that it was formally engaged to provide strategic advisory services for this purpose.

100. I am of the respectful view that these facts are sufficient to connect Maybank and Justice Nazlan to the setting up of SRC, which is an important event in the factual matrix of my case.

The Respondent appears to suggest that Maybank and Justice Nazlan's roles are relevant only if Maybank had unilaterally, on the basis of an engagement letter, incorporated SRC, which is nobody's case.

101. Exhibit MAA-6 is a letter dated 24 August 2010 addressed by Datuk Shahrol to me containing a proposal to incorporate a strategic resource company.

The Respondent's reliance on this document is **entirely misplaced** because this does not at all negate the occurrence of subsequent events and transactions involving Maybank.

In fact, in Exhibit DSN-16, which is dated 6 September 2010, it is stated that Maybank "**have proposed that the Company establish a strategic resource company.**"

102. The date of this proposal made by Maybank is not mentioned in the minutes of the meeting.

The logical explanation is that Exhibit MAA-6 was preceded by Maybank's proposal, following which 1MDB presented the idea to me.

This position has **not been refuted** by the Respondent.

Paragraph 43

103. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 39 of My FAIS/RA.

Paragraph 44

104. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 40 of My FAIS/RA.

Paragraph 45

105. I **deny** this paragraph of the Respondent's FAIR and reiterate the contents of Paragraph 41 of My FAIS/RA. The Respondent has consistently failed to show that Exhibit DSN-14 was not acted upon by Maybank and is unfairly evading this critical issue.

As regards the allegations of bribery, I again state that I withdraw them.

Paragraph 46

106. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 42 of My FAIS/RA.

The timing of the news article dated **26 April 2022** exhibited as **Exhibit DSN-18** coincided with my becoming aware of Justice Nazlan's conflict of interest.

107. The service of Exhibit DSN-16 on me in a case other than the SRC trial, and even then only **after** the prosecution case in the SRC trial had already concluded, **cannot be treated as full and true disclosure** on the part of the prosecution.

I further state that the article exhibited as Exhibit DSN-18 is to refer to the fact of the existence of the document, **not the truth of its contents**.

Paragraph 47

108. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 43 of My FAIS/RA.

Paragraph 48

109. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 44 of My FAIS/RA.

110. With respect, the Respondent is again taking a **misleading position** regarding the establishment of SRC.

It is not my case that Maybank had established SRC.

My case is that it had **proposed, strategized, and advised on that transaction.**

Paragraph 49

111. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 45 of My FAIS/RA.

I did not know of Maybank's and Bina Fikir's scope of work in relation to the setting up of SRC until I discovered **Exhibit DSN-14**. This is a document that the Respondent has never served on me at any stage. It is this that is the **gravamen** of my complaint.

Paragraph 59

112. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 46 of My FAIS/RA.

On the basis of advice which I believe, I **deny** that that **source of the RM42 million is not an element of the charge** under Section 23 of the MACC Act.

113. In his judgment, Justice Nazlan has attributed the receipt of RM42 million directly to the KWAP loan received by SRC to establish commission of the offence under Section 23 of the MACC Act.

The fact that the **Maybank loan was the source of RM42 million** *must obviously* militate against the basis of the charge under the MACC Act, although Justice Nazlan still **termed it irrelevant** in the judgment.

Paragraph 51

114. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 47 of My FAIS/RA.

Paragraphs 52 to 53

115. I **deny** these paragraphs and reiterate the contents of Paragraph 48 of My FAIS/RA.

I could not have called Datuk Shahrol to give evidence on the involvement of Maybank (and consequently the Trial Judge) in the establishment of SRC and the loans extended by Maybank at the trial as I was then unaware that Justice Nazlan was involved in these transactions.

Paragraph 54

116. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 49 of My FAIS/RA.

Paragraph 55

117. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 50 of My FAIS/RA.

Paragraph 56

118. I **deny** this paragraph and reiterate the contents of Paragraph 51 of My FAIS/RA.

Paragraphs 57 to 59

119. I **deny** these paragraphs and reiterate the contents of Paragraph 52 and 53 of My FAIS/RA.

120. The documents contained in anonymous envelopes I received on or about **9 May 2022** and **7 July 2022** were either **not available to me** or **not supplied by the Respondent at the trial**.
121. It is also an **admitted fact** that **Exhibit DSN-14** which evidences the formal engagement of Maybank as a strategic advisor to 1MDB was **not supplied to me at the time of the trial**.
122. **Exhibits DSN-11, DSN-12, DSN-13 and DSN-16 were not served on me in relation to the SRC trial**.

Without there being any specific context at the time of the SRC trial to rely upon these documents which were supplied in the 1MDB trial, these documents cannot be said to have been made available to me at the trial.

123. **Exhibits DSN-19, DSN-20, DSN-21 and DSN-22 were not served on me at all**.
124. **Datuk Shahrol's** evidence on the involvement of Maybank in the establishment of SRC, and the loans extended by Maybank, could not have been called for at the trial as I was unaware of Maybank's and Justice Nazlan's involvement in these transactions
125. While **Rosli** had testified in the trial, his evidence relating to his knowledge about Justice Nazlan's nexus with the issues being tried in the SRC case could not have been called for at that stage.

I was unaware of Justice Nazlan's knowledge and involvement in the proposing, strategizing, and advising on that transaction leading to the establishment of SRC.

Important witnesses testified before the MACC **only much after the trial had concluded**.

126. Zamri, Asrul and Noor have all recorded statements of Maybank's employees and other related persons only *much after the trial had concluded*. **63**

The information about their investigation was only obtained through informers on or about **13 July 2022**.

127. The documentary evidence I seek to adduce, has **not been denied** by the **Respondent on the basis of their genuineness or origin**.

In other words, the Respondent has not questioned the credibility of this evidence at all.

128. As regards the *viva voce* evidence of various persons named in the Motion, it is my case that these persons can attest to the facts within their knowledge which directly relate to the status and conduct of Justice Nazlan.

Apart from claiming that the evidence of these persons may be privileged or inadmissible for being hearsay, the Respondent has not questioned the **veracity of this evidence** or the Court's ability to assess the weight to be attached to such evidence.

Paragraph 60

129. I **deny** this paragraph and and reiterate the contents of Paragraph 54 of My FAIS/RA.

Paragraph 61

130. I **dispute** this paragraph.

Paragraph 62

131. This paragraph does not require any response.

Paragraph 63

132. I **dispute** this paragraph.

133. Finally, as regards the Respondent’s FIR for Amended Motion, its contentions are without legal merit.

134. It is particularly significant that the Respondent does not assert that the documentary and *viva voce* evidence I wish to adduce as fresh evidence **contain the truth**.

Only legalistic and technical arguments are raised which I am advised and believe are **without legal merit**.

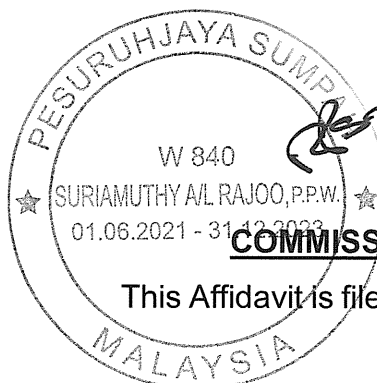
135. I am advised and believe that the Amended Motion is necessary for substantive justice to be done.

136. All the intended fresh evidence is relevant, necessary, admissible, and are neither contrary to law nor illegal to admit into evidence.

137. By reason of the above, I therefore humbly pray for an order in terms of the prayers in the Notice of Motion and the Amended Motion.

To an Affidavit by the deponent named)
DATO’ SRI MOHD NAJIB BIN HJ ABD RAZAK)
affirmed on **05 AUG 2022**)
at **Kuala Lumpur**)
Wilayah Persekutuan)

Before me

COMMISSIONER FOR OATHS

This Affidavit is filed on behalf of the Applicant

This Affidavit is filed by **Messrs Zaid Ibrahim Suflan T H Liew & Partners**, solicitors for the Applicant abovenamed and whose address for service is at Unit 2.01 Level 2, Plaza Damansara, Block A, Bukit Damansara, 50490 Kuala Lumpur.

Tel : 03 2089 5000

Fax : 03 2089 5001

Ref : MZI| LTH | 02625-22 [NP.6693.22]

RJ.AFAIR.(6693).snpf.050822.rslthck(5B)